

JAMAL OUARIACHI

praten. Alledaagsheid is er al genoeg. Ik weet dat ze er is, ik ken ze, ik hoef dat niet ook nog eens dubbel opgeleefd te krijgen op tv.

'Ik wil omhoog: mee gevoerd worden naar een nieuwe wereld, naar iets spannends. Geef mij de verkenning van de diepte van de menselijke ziel. Het mag gruwelijk en walgelijk zijn, maar het moet goed geschreven zijn.'

Nopen deze tijden meer tot schrijven, vindt u? Het is al over uw boeken gezegd, maar je merkt het ook bij generatiegenoten: er is sprake van meer drang en branie in de letteren.

'Vindt niet elke schrijver de eigen tijd de roerigste? Hoewel, ik ben opgegroeid in de jaren 90 en dat was volgens mij echt wel een dodelijk saai periode voor kunstenaars. Dat zie je ook in de literatuur van die tijd, die gaat eigenlijk nergens over. Ik greep dan maar naar oudere schrijvers, Willem Frederik Hermans op kop. Je had toen wel A.F.Th. van der Heijden. Die schreef toen ook al grote, geïngageerde, urgente romans.'

U wordt wel eens met hem vergeleken. Uw roman *En honger* is met bijna 600 pagina's ook best kloek.

'Ja, mag het een onse meer zijn? (*lacht*) In Nederland heerst heel erg wat ik het 'nescioisme' noem. Zünig, klein, kaal, calvinistisch. Dat stugge boerengehuld van boven de rivieren kan hele mooie literatuur opleveren, maar het is bij veel schrijvers ook een trucje. Het wordt naar mijn smaak onder critici nog altijd iets te veel als het ideaal voorgoedhouden. Dan maar liever een paar honderd pagina's extra. Krijg je waar voor je geld.' (*lacht*)

Maar nogmaals, hebt u het gevoel dat deze woelig omgegooiden tijden tot betere boeken leiden?

'Je ziet inderdaad de laatste jaren wel een soort omslag. Dat zal deels wel met de samenleving te maken hebben, maar ook gewoon met het klassieke fenomeen dat de ene generatie zich tegen de vorige afzet. Wat in de jaren 90 misschien wel moest, was uiteindelijk eens afrekenen met dat eeuwige trauma van de Tweede Wereldoorlog door het eens gewoon over hedonisme en over niks te hebben. Maar ik heb mijn literatuur toch liever een maaije groter.'

Hij zette de pen dan maar zelf op papier. 'Op mijn vijftiende wist ik het zeker: ik

ga schrijven. Eigenlijk, maar dan gaan we mythologiseren, wist ik het al op mijn achttste. Ik schreef toen al verhaaltjes. Ik deed er een kaffie rond en tekende het logo van een echte uitgeverij na.'

ANGST!!!

Literatuur, schreef hij eind vorig jaar in een column voor *Alsoud*, is niets als ze niet verleidt. Vanaf de eerste zin moet een boek een haak in 's lezers lip slaan. Daarin gelijkt ze op de liefde die Ouariachi ook het liefst niet te lauw of te laf serveert.

Ergo, *En honger* – deze week op de langlist van de Libris beland – is een warme, harde liefdesroman. Stomp en aai ineem. Het verhaal klap open als Alexander opnieuw opduikt in het leven van Aurélie. Met hem kende ze dertien maanden lang *kaart* een liefde met vuur, maar zonder toekomst. Met haar echtgenoot en vader van haar kind, Philip, heeft ze dan weer een relatie die louters biedt, maar voor mist.

Nog dieper kotert Ouariachi in, welja, 'de menselijke ziel' wanneer hij het thema pedofilie aansnijmt. Alexander, ex-bankier en vervolgens goeroe in de wereld van de ontwikkelingshulp, komt ten val nadat hij door een van zijn Ethiopische 'adoptiekinderen' van pedofilie is beticht.

De rest moet u zelf lezen, maar onthoud: liefde is *a very slippery slope*. Dat is het tegenwoordig daarbuiten, en we bedoelen: buitenboeks, al helemaal. Het lijkt wel alsof er overal mijnen liggen rond alles wat Saint Amour altijd al zo gul heeft willen vieren – verleidings, erotiek, perfecte rondingen, afzakende schoofbandjes. Er staat niet voor niets een brandende lucifer op de cover van *En honger*.

Ouariachi, of liever Alexander, heeft het over 'de grote religies die de lichamelijke liefde hebben gesmoord in een luchtlichte verpakking van schuld en schaamte'. Spreek je van gedonder in Keulen of van bekladde lingeriefoto's in Molenbeek. Van Parijs dat zijn edelste delen bedekt voor een bezoek van de Franse president. En wat met Koksijde? Komt er een kleurtje bij, dan kennen we 'onze' schuld niet meer van 'hun' onschuld.

Ouariachi legt er in zijn boek nog een laagje bij. Hij, of alweer: Alexander, heeft het dan ook nog over de morele schamtekramp waarin onze samenleving eerder al was geschoten na en door de

gruwel van een Marc Dutroux of een Robert M. (*pedoseksueel die tientallen slachtoffers maakte in een Antwerps kinderdagverblijf*, red).

Staan de geesten vandaag wel op een Saint Amour? En niet eerder op wat in uw boek wordt genoemd: 'een hysterische joep van den Ende-musical met de titel ANGST!!!'

'Ik sluit niet uit dat die hysterie die in onze samenleving zit, ook op Saint Amour wel haar weerklink zal vinden op het podium. Literatuur is nu eenmaal bij uitstek de plek om dat te onderzoeken, zonder er meteen een oordeel over te velten. Maar ik wil die kramp ook niet overschieten. Volgens mij zijn alle mooie kanten van de liefde ook nog altijd goed vertegenwoordigd in de samenleving. In *En honger* zocht ik bewust, behalve de problemen van de liefde, ook de romantiek op. Ik zal niet gaan zeggen dat de Liefde met hoofdletter L het medicijn is tegen alle ellende in de wereld. (*lacht*) De geschiedenis leert ons helaas iets anders.'

Hee hebt u ze zelf graag, de liefde?
'Ik heb genoeg moeilijke relaties gehad om te weten dat het ideaal niet van deze wereld

'Knausgård? Wc-papierliteratuur. Ik kreeg er korts van. Zo walgelijk slecht vond ik dat.'

'We hebben actief meegewerkt aan die rotzooi in het Midden-Oosten, en nog steeds, dus hou op met te muggenziften over vluchtelingen'

is. Maar ik geloof wel in de volledige overgave. Ik ben nooit een cynische geliefde. Het is ook een van de grote verhalen die je jezelf vertelt: je kunt wel weten dat het ooit waarschijnlijk afloopt, je moet er toch in kunnen geloven. Onder schrijvers is het vaak populair om illusies te ontmaskeren. Ik vind dat een schrijver ook nieuwe illusies moet creëren. Het liefst zo sterk mogelijke illusies, die je dan tegenover de leugens van anderen kunt zetten.'

KLOTE-ISLAM

Leugens en hysterie. Kvaad en zuur. Ouariachi groeide op in een Nederland waar tolerantie nog vanzelfsprekend was. Zo leek het toch. Pedofielen mochten zich zelfs verenigen in een belangenorganisatie, Martijn heheten.

Die vereniging is inmiddels verboden.

'Dat vind ik een voorbeeld van hoe we doorgeschoten zijn naar repressie. Als iemand een swet overtreedt, is dat helder. Maar Martijn maakte nou juist dat mensen met elkaar in contact konden blijven en op die manier ook hun gevoelens in bedwang konden houden. Dow je dat weg, dan gaat het toch ondergronds.'

Tolerantie lijkt vandaag zoveel moeilijker dan gedacht, blijkt ook met wat zich in en rond de asielen centra afspeelt. Herkent u uw land nog?

'In het verleden zijn we absoluut ook wel eens te tolerant geweest. Tegenover pedofilie, zeker, maar ook inzake integratie van allochtonen en –hoe zullen we ze nog eens noemen? – ex-allochtonen. We hebben lange tijd van mensen die hier kwamen wonen, niet geëist dat ze de taal

leerden. Van die goedmoedigheid merken we nog altijd de gevolgen.'

'Ik ben opgegroeid in Amsterdam-Oost, gemengde volkstuin. Al die problemen die vanaf Fim Fortuyn aan de oppervlakte kwamen, waren er altijd al. Excessen waren er toen ook, maar er was zo'n algemeen gevoel van: goh, dat hou je maar beter voor jezelf. Het is goed dat er met die politieke correctheid is afgerekend, maar de huidige benoemingsdrang schiet me dan ook weer te veel door. Alles moet er uit gevoeld kunnen worden en politici volgen dat ook allemaal maar. Ze laten zich alleen nog leiden door de eerstvolgende verkiezingsuitslag.'

En wie niet voor open of gesloten grenzen is, struikel over dilemma's, zoals Diederik Samson?

'Dilemma? (*schudt het hoofd*) Het is niet zo moeilijk, hoor. We hebben actief meegewerkt aan een ongelofelijke rotzooi in het Midden-Oosten, en dat doen we nog steeds met onze schijnbombardeerten, dus hou alsjeblieft eens op met te muggenziften over de vluchtelingen hier. U noemt Samson, dat zegt precies waaraan het ligt: een moreel failliet politiek leiderschap. Die hele PvdA is toch een totale verschrikking? Hoe die elk ideaal altijd weer vernuult voor pragmatiek.'

'Er zijn wat dat betreft weinig goede alternatieven, hoor. (*lacht*) Wat wil je met politici als een Mark Rutte die enkele jaren geleden letterlijk zei dat hij de samenleving geen moraal of blauwdruk wil opleggen? Ik snap er de liberale gedachte wel achter, maar het leidt ook tot een compleet lege politiek die alleen maar over handelsbelangen gaat. Dat maakt het mogelijk voor types als Geert Wilders om de boel op te stoken.'

'Het gevolg is dat in Nederland, en ik denk ook in België, niemand vandaag nog durft te zeggen tegen wie zo lastig doet over de vluchtelingen: hou toch eens gewoon je kop. Ga jij vuurwerk tegen zo'n asielen centrum afsteken, dan ben jij diegene die de gevangenis in moet, niet zij. Klaar? **Haïd Bouazza zei in onze krant dan weer dat we niet naïef moeten willen zijn: wat in Keulen gebeurde, heeft alles met cultuur en islam te maken.** Ik vind het legitiem wat hij zegt, en toch is er iets wat mij stoort aan Bouazza. (*denkt na*) Wat ik mis bij hem, is warmte, een